

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.272.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 10000 Pana Posła Tadeusza Tomaszewskiego w sprawie potrzeby zmian w systemie wspierania rodziny i organizacji pieczy zastępczej, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Proponowane przez Zarząd Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolskich zmiany systemu wsparcia rodzin biologicznych wpisują się w plany legislacyjne opracowywane w resorcie rodziny, dotyczące wzmocnienia systemu wsparcia rodzin wychowujących dzieci, zwłaszcza wsparcia asystentów rodziny.

Asystenci rodziny, to osoby posiadające szerokie kwalifikacje i realizujące zadania istotne społecznie, nie odbiegają wymaganiami stawianymi ich wykonawcom od tych realizowanych przez pracowników socjalnych. Pozycja zawodowa asystentów rodziny i pracowników socjalnych powinna zostać zrównana – tak w zakresie przywilejów związanych z zatrudnieniem, jak i form wsparcia, do których zaliczają się:

- dodatek terenowy;
- finansowanie dojazdów do rodzin;
- dodatkowy urlop;
- pomoc psychologiczna;
- zwrot kosztów szkoleń.

Funkcja asystenta rodziny powinna być na stałe osadzona w systemie wsparcia na poziomie gminnym. By dobrze wykonywać swoją pracę, asystent rodziny powinien mieć zapewnioną stabilność zatrudnienia i perspektywy rozwoju zawodowego, których fundamentem są:

- zatrudnienie wyłącznie w ramach stosunku pracy,
- wprowadzenie stopni awansu zawodowego.

Zadania asystenta określone w art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są nieadekwatne i trudne do wykonania. Z tego powodu Kierownictwo resortu rodziny proponuje nowy, węższy katalog zadań. Wśród nich wymieniłem należy:

- Opracowanie, realizację i aktualizację planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z innymi osobami i podmiotami istotnymi z perspektywy pracy z rodziną;
- Koordynację planu pracy z rodziną z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym poradnictwo i trening w zakresie prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych;

- Pedagogizację rodziców, dotyczącą prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi;
- Koordynację specjalistycznego poradnictwa, w tym pedagogicznego, psychologicznego oraz prawnego.
- Wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- Motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- Motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez prowadzenie działań wspomagających;
- Udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy;
- Realizację zadań określonych w ustawie „Za życiem”;
- Dokonywanie oceny realizacji planu pracy z rodziną, nie rzadziej niż co pół roku;
- Monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- Sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach.

Obecnie wpisany w ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakres powinności asystenta rodziny obejmuje szereg czynności, które nie są związane z priorytetowym zadaniem, jakim jest wsparcie rodziny w kryzysie. W nowelizacji zaproponowano rezygnację z: pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych; pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej; podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych; prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych.

Przygotowywane w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmiany legislacyjne podlegają obecnie prekonsultacjom i mają na celu również wzmocnienie pieczy zastępczej, zarówno rodzinnej – przez poprawę warunków funkcjonowania rodzin zastępczych, a co za tym idzie ułatwienie ich funkcjonowania - jak i instytucjonalnej, poprzez wprowadzenie nowych form pracy z wychowankami, w szczególności z osobami usamodzielnianymi.

Kluczową rolę w procesie rozwiązywania kryzysu w pieczy zastępczej odgrywają samorządy gminne (praca z rodziną, profilaktyka) i powiatowe (zapewnienie miejsc w pieczy zastępczej). Tylko dzięki bliskiej współpracy pomiędzy nimi i sądami możliwa jest skuteczna pomoc rodzinie oraz powstrzymanie wzrastającego napływu dzieci do pieczy zastępczej, a także wsparcie reintegracji rodziny wówczas, gdy dziecko trafia do pieczy zastępczej.

Planowane są działania projektowe z poziomu centralnego, mające na celu poprawę współpracy i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi szczeblami samorządu, a także doprowadzenie do lepszej współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego a sądami, tak by podczas podejmowania decyzji dotyczących losów dziecka były brane pod uwagę wszystkie dostępne informacje, narzędzia i możliwości działania.

Szczegółowe propozycje zmian nowelizujących zostaną przedstawione na dalszym etapie prac i poddane szerokim konsultacjom.

Przygotowywane rozwiązania, obejmują szeroki zakres zmian. Niemniej, w ocenie Kierownictwa resortu rodziny, po kilkunastu latach funkcjonowania systemu pieczy zastępczej, konieczna jest głęboka ewaluacja całego systemu i rozważenie – we współpracy z samorządami oraz partnerami społecznymi – wprowadzenia jeszcze poważniejszych zmian, mających na celu dalszą poprawę jego efektywności. Przyjęcie systemowego modelu

wspierania rodziny w każdej gminie, na wzór modelu utworzonego i sprawdzonego w rodzinnej pieczy zastępczej, jest propozycją, którą będzie trzeba brać pod uwagę przy okazji dalszych prac nad zmianami w systemie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/